

Lausunto 28.3.2025

Asia: VN/8915/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Palveluprosessi ja työnvälityksen kehittäminen ei huomioi luovien alojen tarpeita. Luovilla aloilla ei ole tarjolla kokoaikatyötä. Työtä tehdään määräaikaissa ja samalla osa-aikaissa työsuhteissa, apurahoilla, työkorvauksella tai erilaisilla tavoilla laskuttamalla. Koko työllistämiseen ja työnhakuun liittyvä palveluprosessi ja työnvälityspalveluiden kehittäminen on rakennettu niille aloille, joilla on lähtökohtaisesti tarjolla kokoaikatöitä tai edes määräaikaista kokoaikaista työsuhteita.

Esimerkiksi näyttelijöille on tarjolla ainoastaan määräaikaista osa-aikaista töitä teattereissa, muutaman päivän työsuhteita elokuva- tai tv-tuotannoissa, tuntien pituisia mainos tai äänitöitä tai esimerkiksi kahden viikon osa-aikatöitä äänikirjan lukijana tai vaikkapa omia keikkoja tai apurahaprojekteja. Ainoastaan teatterit saattavat laittaa työpaikkoja haettavaksi, muuten töitä saadaan edellisten töiden perusteella tai osallistumalla nk. auditionsiin, joihin kutsutaan tai lähettämällä nk. self-tapeja, jos roolitusyhtiö on päättänyt ehdottaa näyttelijää sille roolitettavaksi tulevaan tuotantoon. Toki näyttelijät ovat nk. listoilla äänitalleissa, roolituspalveluissa ja lähettävät eri tahoille työhakemuksia ja esittelevät showreelejä, mutta varsinaisesti samalla tavalla avoimia työpaikkoja kuin useimmilla aloilla, ei näyttelijöille ole tarjolla.

Ellei palveluntarjontaa keskitetä, niin emme usko, että työvoimaviranomaisilla tulee olemaan keinoja aidosti edistää luovien alojen ammattilaisten työllistymistä. Palveluprosessin kehittämisessä tulee välttää sitä, että se tulisi olemaan enemmänkin byrokraattinen velvoite, joka vie sekä työvoimaviranomaisten että luovilla aloilla toimivien ammattilaisten ja työnantajien resursseja. Esimerkiksi neljän työpaikan hakeminen kuukaudessa johtaa todennäköisesti siihen, että sekä osa-aikaisesti työllistyvien että kokonaan työttömien täytyy hakea työpaikkoja, joita ei ole avoinna ja työnantajien täytyy vastaanottaa hakemuksia, vaikka niillä ei ole avoinna olevia työpaikkoja.

Lausunto 28.3.2025

Asia: VN/8915/2024

Ehdotamme, että

- varmistetaan luoville aloille vastaavat palvelut kuin muille työnhakijoille esim. keskittämällä palveluntarjonta
- varmistetaan riittävä harkintavalta työvoimaviranomaiselle henkilön työllistymissuunnitelman ja työnhakuvelvoitteiden sisällöstä siten, ettei työnhakijalta edellytetä kaikkien resursseja tuhlaavia näennäistä työpaikkojen hakemista esim. neljä kertaa kuukaudessa
- kehitetään luoville aloille soveltuvia omia työllistymispalveluita ja ratkaisuja yhdessä alan järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa

Elina Kuusikko
toiminnanjohtaja
Näyttelijäliitto – Skådespelarförbundet ry